

İDAREHANE

Istanbul Ankara Caddesi
Telgraf: İstanbul YARIN
Telefon: İstanbul 1667

FİATI

5

KURUŞ

YARIN

« Arif Oruç » Beyin mes'uliyeti altında hergün çıkar

FİATI

5

KURUŞ

ABONE:

Dahil için seneliği 1400

Hariç memleketlere 2700

İlan tarifeye tâbidir

İnhisar kalkarsa Şeker dört kuruş pahalılaşacak

Terkos şirketi hakkındaki dedikodular.. Vekâlet işe vaziyet mi ediyor?

Emanet Dahiliye Vekâleti nezdinde teşebbüste bulunarak mes'eleye müdahale etmesini istiyor

Son günlerde Terkos şirketi imtiyazının yeniden temdidini mes'elesi mevzuu bahsolmaktadır.

Hassatan şirket M. M. Kastelnonun Ankara'ya g'dip gelmesinden sonra Terkos mes'elesi hakkındaki dedi kodular çoğalmağa başlamıştır.

Son alınan malûmat Emanetin Dahiliye Vekâleti nezdinde teşebbüste bulunarak mes'eleye müdahale talebinde bulunacağını göstermektedir. Hatta Emanet şirketin vaziyeti ve eldeki mukaveleye ne dereceye kadar riayet ettiği noktalarını tesbit etmektedir.

Emanette toplanan hususi komisyon bu husustaki raporunu hazırlamak üzere.

Dün Terkos şirketinin vaziyeti ve İstanbul'un su ihtiyacı hakkındaki mütealemlerine müracaat ettiğimiz muhtelif zavattan aldığımız malûmatı kaydediyoruz:

Şirketin istediği

Verilen malûmata göre Terkos şirketi elindeki imtiyazın temdidini istemekte, buna mukabil de İstanbul'daki su tesisatını 1800000 liralık yeni bir nasrafla izah etmeği taahhüt etmektedir. Şirket M. bu defa Ankara'ya daha bazı prejelere gitmiş ve Nafia Vekili Recep Bey'e yeni proje etrafında görüşmüştür. Terkos şirketi şirketin çürük ve dedikodulu vaziyetini ıslâha çalışmaktadır.

Fakat halk...

Diğer taraftan mütehasıslar şirketin yeni taleplerine bütün şiddetle itiraz etmektedirler, Çünkü terkos şirketinin halen elinde bulunup millete kalması lâzımgelen tesisat (18,000,000) liradan fazla bir kıymeti haiz bulunmaktadır. İşte şirketin imtiyazı (18,000,000) luk hazır tesisatın ne olacağı keyfiyetinin pek ziyade düşünülecek bir mes'le olduğu ileri sürülüyor.

Varna Vapuru Dün Battı İmrâli açıklarında bir Yunan ve bir Bulgar vapuru çarpıştı

Birkaç dakika içinde batan Varna vapurunun tayfalarından bir kısmı kurtarılabildi

Dobkoviç kumpanyasının Hiris vapuru Bulgar bandıralı Varna vapuruna dün gece İmrâli açıklarında müsademe etmiştir, kaza şu suretle olmuştur. Akşam üzeri Çanakkaleden, Hiris vapuru İmrâle açıklarında kesif bir sis tabakasına tesadüf ediyor. Aynı zamanda İstanbul'dan İskenderiye'ye hareket eden Varna vapurunda aynı mevkide sisle mücadele ederken Hiris ile müsademe ediyor.

Mühim miktarda hububat

Ankara'dan dönüp Terkos mes'lesini devlediren Terkos şirketi müdürü M. KASTELNO

Millete kalması icabeden (18,000,000) lira terkos şirketine intikal edecekti?

Alâkadarlar en ziyade bunun üzerinde durmaktadırlar.

Halktan çıkacak

Terkos şirketinin yapacağı (1,800,000) liralık yeni tesisata gelince: Şirketin bu tesisatı (Su) fiatlarına yapacağı yeni zam ile tedricen halkın sırtından çıkaracağı ve adeta İstanbul halkına faizle para vermiş gibi olarak açığa (mal sahibi) olacağı te'yit olunmaktadır.

Gruplar var mı

Malûmdur ki terkos şirketi imtiyazının teccidi mes'elesi ortaya çıkar çıkmaz, dedikodular başlamış, aynı zamanda terkosa rakip bir iki ecnebi şirketin hükûmete müracaat ettiği rivayet edilmişti.

Dün ait olduğu makamlar nezdinde yaptığımız tahkikat neticesinde ortadaki rivayetlerin henüz kaitleşmiş bir şekilde olmadığını öğrendik. Bu hususta en ziyade (Alman) ve bir de (Leh) grubundan bahsedilmektedir.

Hatta bu rakipler arasında bir münakasa açılmasının en doğru ve sağlam bir şey olacağı da ayrıca ilâve ediliyor.

ile öküz ve koyun yüklü olan Varna vapuru bu müsademeden müteessiren derhal batmıştır.

Kaza İstanbul'a bildirilmiş ve buradan derhal bir tahliyesi gemisi gönderilmiştir. Bu esnada Hiris vapurundanda sandallar indirilmiş ve vapurun taifelerini kurtarmağa çalışmıştır. Bu tahliye ameliyatı epeyce sürmüş fakat taifelerden 25 kişi dalgalar arasında gaybolmuştur. Hâdiseye müde Umumilik vaziyet etmiş ve

Hududu nasıl geçti Ali Cenani B.

Ali Cenani B. pasaportsuz gittiği anlaşıldı

Ortadan kaybolması türlü türlü şayialara sebebiyet veren Gazi Ayıntap me'usu Ali Cenani Bey hakkındaki dedikodular devam etmektedir.

Son verilen malûmatla Ali Cenani Beyin pasaportsuz olarak hududu geçtiği merkezindedir. Dahiliye Vekâletinin de keyfiyeti bu şekilde tesbit ederek meclise bildirdiği bu habere ilâve edilmektedir. Kendisi defterlerini de beraber götürdüğü için hesaplarının vaziyeti henüz anlaşılmamıştır.

Vailer kursu

Ankara: -26- (hususî) — Dahiliye vekili Şükrü Kaya Beyin tensibi ile bir Vailer Kursu açılmasına karar verildiğini öğrendim.

Mes'ele katıyet kesbettikten sonra bütün valilerin münavebe ile muvakkâ bir müddet için bu kursa devamları temin olunacaktır. (Şemsi)

Muflis...

Maryosera ikametgah gösterdiğinden tevkifine lüzum görülmedi

Maryoseranın iflâsı üzerine teşekkül eden iflâs heyeti dün Maryoserayı isticvap etmiştir. Kendisine ikametgâh göstermesi lüzumu bildirilmiş ve oda irae etmiştir. Binaenalezh te kifine mahal kalmamıştır. İflâsın kat'i neticesi bütün alacaklıların masaya müracaatından sonra belli olacaktır.

Oskar II

İsveç zirhlisi dün sabah limanımıza geldi

Oskar II namındaki sahil muhafızı İsveç zirhlisi dün limanımıza gelmiş ve yirmi bir pare topla karşılanmıştır. 2 tane 21 santimetrelilik ağır, 8 tane 15,2 vasat, 10 tane 5,7 lik küçük topla ve 2 tane 45 lik kovanla mücehhezdir.

Geminin limanımıza ziyareti vesilesile İsveç Sefiri M. Valenberg ile refikası tarafından akşam Cercle'de danslı bir musamere verilecektir. Geminin süvarisi ile Vali vekili Muhittin Kolordu kumandanı Şükrü Naili paşa bahriye kumandanı ve polis müdürü arasında umut ziyaret ve iade ziyaretiler vukubulmuştur. Gemi birkaç gün şehrimizde kalacaktır.

Hiris vapurunun kaptan ve taifeleri isticvap edilmiştir.

Batan Varna vapuru 2500 ton olup 1902 senesinde inşa edilmişti, vapur sigortasızdır.

Türk - Bulgar münasebatının takviyesi Kâzım Paş. Hz. nin beyanâtı

Meclis reisimiz kendisine gösterilen hürmetten ve hüsnü kabulden mütehasıslı olduğunu söylemiştir

Sofya, 25 (A.A) — Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisi Kâzım paşa hazretleri Sofya istasyonundan geçerken Türkiye sefiri ile protokol müdürü M. Minkof tarafından selâmlanmıştır. Müşarüleyh, Slovo gazetesi muhabirine verdiği mülâkatta Bulgar arazisi dahilinde seyahat müddetince kendisine karşı gösterilen hürmetten ve Bulgar makamının hüsnü kabulünden fevkalâde mütehasıslı olduğunu söylemiştir. Kâzım paşa, Türk-Bulgar dostluğu fikrinin hara-

retli bir taraftarı olduğunu ve aslen Köprülülü bulunmak dolayısıyla Bulgar milletini pek iyi tanıdığını ilâve etmiştir. Biraz Bulgarca konuşmakta olan müşarüleyh, avrupadan avdetinde bir müddet Sofyada ikamet etmek arzusunu ve Türk-Bulgar münasebatının takviyesi temennisini izhar etmiştir. Slovo gazetesi, Kâzım paşayı, Gazi hazretlerinin birinci derecede şeriki mesaisi sifatile selâmlamakta ve methüsenâ eylemektedir.

İnhisarın lâğvı üzerine çıkan mes'ele Şeker fiatları pahalılaşacak

İnhisarın lâğvından sonra Muamele vergisi ve Oktruvada fiatlara binecek

Şeker ve gaz inhisar idaresinin lâğvedilme zamanı yaklaşmaktadır. Bu sebeple mezubah inhisar idarelerinde tasfiye başlamıştır. Bu ay başından itibaren beş kişilik teftiş heyetile dört kişilik tetkik heyeti de lâğvedilmiş bulunacaktır.

Bu suretle bir müddetten beri gerek kendi arzusu ile gerek idare tarafından yapılan tasfiye neticesinde çıkan memur adedi bir hayli olmuştur.

Şeker ve gaz inhisarlarının lâğvedilmesi diğer taraftan ortaya yeni bir mes'ele çıkarmıştır.

Buda şeker ve gaz inhisarı idaresinin lâğvile şeker ve gerekse gazın daha pahalı olacağı meselesidir.

Çünkü şimdi alınan inhisar resmi yeni gümrük tarifesine zammedildiğinden inhisarın kalk-

masından halk için bir faide hâsil olmayacaktır. Buna mukabil inhisara tâbi olan eşyada inhisar altında iken muamele vergisi ve oktruva alınmaz. İnhisar kalkınca bu vergiler de binecektir ki, okkada dört kuruş daha pahalı olacaktır.

Elyevm okka hesabı ile şekerin okkası vergisiz 13 kuruştur. Bundan okkada 35 kuruş gümrük resmi alınacaktır. Toptan olarak 48 kuruş tutmaktadır. İnhisar altından kaldırılınca buna okkada 4 kuruş ta muamele vergisi ile oktruva binecektir ki, bununla fiat 52 kuruş tutmaktadır. Alâkadarlar hiç olmazsa şeker ve gazde muamele vergisi ve oktruva alınmaması için şimdiden Hükümetce tedabir alınmasının çok muvafık olduğunu ileri sürmektedirler.

Birde Hava Faciası mı oldu?

İstanbul'a gelmek üzere yola çıkan İtalyan yolcu tayyaresi kayboldu

Tayyarede 1 pilot 2 makinist, 1 telsiz memuru ve 6 yolcu bulunmakta idi...

Brendizi-İstanbul seferini yapmak üzere, Brendizden hareket eden Aero ekspres İtalyan tayyaresinin akıbeti meçhuldür. Tayyare Atınaya uğramış ve ayın 23 üncü pazartesi günü şehrimize müteveccihen havalanmıştır. Bir saat sonra bir arıza veya felâkete uğramış olmalı ki telsizle imdat istemiştir. S.O.S. şeklinde imdat işaretini alan Bayronlayn kumpanyasının Patris vapuru, rotasını tebdil etmiş, havanın muhalefetine rağmen, Midilli boğazile civarında uzun müddet taharriyatta bulunmuş, fakat hiç bir seye tesadüf etmemiştir. Bunun üzerine Patris vapuru İstanbul'a müteveccihen yoluna devam etmiştir.

Patris vapuru da hâdisiyi telsizle etrafa bildirmiştir. Ayrıca

yapılan taharriyattan da bir netice çıkmamıştır.

Tayyarede 6 yolcu ile bir pilot bir telsiz memuru, iki makinist bulunmakta idi.

Çanakkale ve Ayvalık sahillerindeki mevkiilerde kazadan haberdar edilmiştir.

Kaybolan tayyare hakkında geç vakte kadar malûmat alınmamıştır.

Muhtelit mahkeme Yunanistan'a gidiyor?

Türk-Yunan Muhtelit Mahkemesi heyetinin Türk ve Yunanlılara ait otuz kadar davanın şahitlerini dinlemek üzere Yunanistan'a gideceğini rumca gazeteler yazmaktadırlar.

GÜNLÜK MAKALE:

İŞ BANKASI

VE

TASARRUF GÜNÜ

Evvelki gün İş Bankasının açılmasının yıldönümü idi. Banka idare heyeti, bu günü (Millî Tasarruf) günü olarak ilan etti. İstanbul münevverleri İş Bankasının İstanbul şubesine davet edildiler.

Buraya gidenler, şüphesiz ki büyük bir heyecan ve iftihar duymuşlar Beş sene gibi kısa bir zamanda mevcudünü (38) milyon türk lirasına çıkararak bu millî Bankanın ilk tesisindeki sermayesi yalnız (250) bin lira idi.

O zaman Ankarada biriki odalı bir binada işe başlanmıştı. Fakat beş sene sonra Bankanın (27) şubesi açıldı.

İşte şu rakamlar, Türklerin iş ve iktisat sahasında da büyük büyük muvaffakiyetler kazandıklarını göstermektedir. Zaten İzmir mebusu (Celâl) Bey gibi millî mücadele bidayetinden beri iktisat üzerine düşen azim sahibi bir zattan milletin beklediği de bu idi, ve bu olabildi.

Celâl Beyin ve arkadaşlarının muvaffak olmaları, millete şeref verecek bir eserdir.

Şimdi İş Bankası, kendi küçük başlangıcının pek büyük ve akıllı neticesini millete gösterirken, küçükten başlayan her işin azim ve irade ile pek çok büyüyeceğini anlamış oluyor.

Bu emniye ile, Banka bir tasarruf günü ve tasarruf cıdalı açmıştır. Hakikatte (Celâl) Bey bu mücadele lüzumunu daha çok zaman evvel anlatmak, ima etmek istemişti. Yani (15) ay evvel çocuklarımız için tasarruf kumbaraları getirtmiş, bunlar vasıtasıyla Türk çocuklarını küçük yaşta tasarrufa alıştırmaya çalışmıştı.

(Celâl) Beyin özaman ima ettiğini, on beş ay sonra bütün Türk milleti kabul etmek mecburiyetini duymuştur.

Memleketimiz halkı fakirdir. Uzun harpler ve yorucu mücadelelerden çıkmıştır. Türkiye iktisadiyatı mazarratlı ellerde harap edilmiştir.

Acı da olsa bu vaziyeti söylemek ve haykırmak akli erenlerin millî vazifeleri idi. Bilâkis bu vadede susmak cinayet olurdu. Türkiye halkı ve her Türkiyeli tasarrufa mecburdur. Evlerimizde, dışarda, nerede olursa olsun tasarrufa riayeti kendine borç ve vazife bilmelidir. Çocuklarımız, gündeliklerini arttırmalı. Hele lüzumsuz moda güreneklerine uyararak evlerini, barklarını söndüren bazı hanımlarımız, o fuzuli şeylerden kaçınmalıdır.

İstanbulda ne aileler vardır ki (Lütr) manto, (manson) (Avrupa ipekli) yüzünden mahvolmuşlar, bugün yuvaları bozulup gitmiştir.

Bir Türk kadını ipekli giymek, yahut (500) liralık (kürk)le sokağa çıkmakla ne kazanabilirdi? Daha mı güzel olur, daha mı çirkinleşirdi? yoksa ailesini ağır yükler altında kalkılmaz borçlar altına mı sokmuş olurdu?

Görülüyor ki Türk milleti bu gün her zamandan ziyade, sadeliğe tasarrufa mühtaçtır. Büyük küçük buna alışmalıyız. Alt tarafı kendisine de saadet getirir!

ARIF ORUÇ

Ankaradan aldığımız telefon ve telgraflar

B. Millet Meclisiude

Ankara, 26 (A.A.) — Bugün Büyük Millet Meclisinde Elâziz mebusu Mustafa Beyin vefatı hakkındaki Başvekâlet teskeresi okunmuş ve hatırasına hürmeten bir dakika müzakere tehir edilmiştir. İspençiyarı ve tıbbî müşahizat kanununa müzeyyel kanun lâyihasile irtikâp, rüşvet, zimmet, ihtilâs ve diğer bazı cürümlerle maznun eşhası askeriyenin muhakemesi usulü hakkındaki kanun lâyihası ait oldukları encümenlere verilmiştir.

mevkii müstahkem kumandanlarına ve diğer fırka kumandanı salâhiyetile fevkalâde mevkilerde bulunan zevata verilecek maaş hakkında ki tefsir mazbataları kabul edilmiştir. Maarif vekâleti bütçesine yeni harflerin istilzam ettiği masraf karşılığı olarak 120 bin lira fevkalâde tahsisat itası kabul edilmiştir. Meclis cumartesi toplanacaktır.

Bir yangın

Vashigton, 26 (A.A) Vukua gelen bir yangın Riyaseticümhur sarayında Reiscümhur mesai dairesini tahrip etmiştir. Reiscümhur Reisi M. Hcver resmi vesaikin tahlisi ameliyesine iştirak etmiştir.

Kazaya uğrayau vapur

Vigo, 26 (A.A.) — Afland namındaki Norveç vapuru kazaya uğramıştır. Fırtına dolayısıyla tahlisiye sandalları imdadına yetmiştir. 24 kişiden ibaret olan tayfanın mahvolduğu söyleniyor. Bir tek naaş çıkarılmıştır.

Çin siyasi memuru

Moskva, 25 — (A.A.) — Çin siyasi memuru Cay Harbine avdet etmiştir. Harbin ceneral konsolosluğuna vekâleten tayin kılınan Smanovvski ile Çin şark demiryolları müdürü ve muavini de Harbine gitmişlerdir.

Herriot'ın beyanati

Paris, 26 (A. A.) — Mebusan meclisi hariciye bütçesinin müzakeresine devam etmiştir. M. Herriot, alicenabane bir Avrupa federasyonu projesinin müsavet ve hürriyet esasına müsieniden ve küçük devletlerle büyük devletlere aynı hukuku temin etmek suretile pek yakında tahakkuk etmesi lâzımgeldiğini beyan etmiştir. M. Briand, Avruua ittihadı fikrinin zollereni ittihadına takaddüm eden fikre tamamen muhalif olduğunu tasrih etmiştir. M. Herriot, şayet Avrupa bir Amerika müstemlekesi haline gelmek istemiyor sa bu proje behemehal lâzımdır, demiştir. Esasen, Young plânını tetkik eden mutahassıslar bir Avrupa ittihadının lüzumunu ispat etmişlerdir.

M. Herriot M. Briand Avrupa milletlerini bir federasyon haline gelmeği teklif etmiş olduğundan dolayı tefrik etmiştir. Cemiyeti akvamin bu teşebbüsten vazgeçilmesi için serdedeceği hiç bir sebep yoktur. Mumaileyh, Genevrede tahkim, emni selâmet ve tahdidi teslât me'alelerinin birbirine mezcini teyit eden bir protokol teklif edilmiş olduğunu hatırlatmış ve bunu tarihe ve mantığa muvafık bir Fransız fikri olduğunu söylemiştir. Briand-Kellog misakı alkışlarla karşılanmıştır. M. Herriot, tamirat ve sulh meselelerinde hükûmete müzaheret edeceğini temin etmiştir.

Büyük İktisat programımız sene başında hazırlanmış bulunacaktır

İktisat Yekili Şakir Beyin beyanati

Ankara, -26- (hususî) — İktisadi mücadeleimizde muvaffak olmak için Başvekil Paşanın riyasetinde olarak İktisat Vekâletinde mühim bir komisyon toplandığını bildirmiştir.

İktisat Vekili Şakir Beyden aldığımız malûmat ve tafsilât, komisyonun içtimalarına devam ettiği merkezindedir.

Sabiha Zekeriya H.isticvap edildi

Emin Türk imzasile yazı yazan zatta dün tevkif edildi

Dün Resimli Ay mecmuası mes'ul müdürü Behcet Beyin tevkif edildiğini tafsilât ile haber vermiştik. Behcet B. dün geceyi tevkifanede geçirmiş ailesi ve bazı arkadaşları tarafından ziyaret edilmiştir.

Sabiha hanım

Resimli Ay mesul m. Behcet Beyden sonra dün bu mecmuanın İmtiyaz sahibi (Sabiha Zekeriya) Hanımda İkinci mustantikliğe davet edilmiş ve İstintak Hakimleri tarafından uzun boylu isticvap olunmuştur.

Sabiha hanımdan, Resimli Ayda çıkan (Emin Türk) imzalı yazı ile diğer Tercüme yazıya dair izahat alınmıştır.

Son dakikada alınan malû-

mattan anlaşıldığına göre (Sabiha) Hanım hakkında tevkif müzekkeresi kesilmemiştir.

Emin Türk B.

Sabiha Zekeriya hanımı takiben (Köyümde neler gördüm?) imzasile yazı yazan zat mustantikliğe celbolunmuştur. Bu zatın adı Emin Türktür. Emin Bey, istintak Hakimleri tarafından isticvap edildikten sonra tevkif edilmesine karar verilmiş ve kesilen tevkif müzekkeresi ile birlikte tevkifhaneye sevk olunmuştur.

Emin Türk imzasile yazı yazan zat da Behcet Bey gibi ihtilâtan menedilmiş değildir. Behcet ve Emin beylerin muhakemelerine bir iki güne kadar başlanacaktır.

Balık ağları içinden bir ceset çıktı

Dün gece Arnavut köyünde Arap burunda balık tutan Dimitri reisin tayfaları balık ağlarını çekerken içinden üzerinde askeri talebe elbisesi bulunan bir gencin cesedi zuhur etmiştir. Cesedin hüviyetini ispat edecek bir vesika bulunamadığından kim olduğu anlaşılmamıştır.

Ceset morga nakledilmiş, zabitaca cesedin ne suretle denizde boğulduğunun tahkikine başlanmıştır.

Baytarlar Cemiyeti

Ankara 27 (hususî) — Pendik sürüm müessesesinin tekemmülü takarrür etmiştir.

Türkiyede genç baytarlar diye bir cemiyetin tesisi baytarlar arasında mevzubahştir.

Bulunan paralar

Haliç vapurlorının birinde dört lira, Beyoğlunda İstiklâl caddesinde yerde bir çanta içinde 17 lira bulunarak polis ikinci şubesine teslim edilmiştir.

Zekâi B. gitti

Türk dainler vekâletine tayin edilen Zekâi bey dünkü ekspresle Parise hareket etmiştir.

Zekâi bey istasyonda birçok zevat tarafından teşyi edilmiştir.

Kazaya uğrayan vapur

Vigo. — (AA) — Afland namındaki Norveç vapuru kazaya uğramıştır. Fırtına dolayısıyla tahlisiye sandalları imdadına yetişememiştir. 24 kişiden ibaret olan tayfanın mahvolduğu söyleniyor. Bir tek naaş çıkarılmıştır.

Kaybolan talebe halasında imiş!

Kabataş lisesi talebesinden Naşit Efendinin üç gündür evine uğramadığı şüpheyi celbetmiş, aynı zamanda mektebe de gitmemiş olması çocuğun ailesini telâşa düşürmüştür.

Naşit efendinin ailesi her tarafa baş vurmuş ve çocuklarının nereye gittiğine bir türlü akıl erdirememişlerdir.

Nihayet dün iş anlaşılmış ve Naşit efendinin ailesinden gizli olarak halasına gittiği meydana çıkmış, bu suretle şüpheler bertaraf olmuştur.

Sahte biletler

Şark şimendiferlerinde sahte biletler basarak yolculara vermek suretile kumpanyayı izrar edenler hakkındaki tahkikat bitmiştir.

Evvelce yazılmış olduğu şekilde kumpanyanın hesabına yolculara satılan sahte bilet miktarı 18,000 liralık değil, ancak 800 liralık kadardır.

Kumpanyaya yapılan tahkikat neticesinde bu sahtekârlığın Bakırköy istasyon kişi memuru ile şirketin matbaa müstahdiminden biri tarafından yapıldığı anlaşılmış ve bunlara evvelki gün işten el çektirilmiştir.

Kumpanyaya tanzim olunan tahkikat evrakı müddei umumiliğe gönderilmiştir. Evrak müddei umumilik tarafından istintak dairelerinden birine verilecek ve maznunlar Bursada isticvap olunarak karar verilecektir.

Komiserlik!

Çanakale Ağvdağı orman işletme şirketi komiserliğine Orman müdiriyeti Şube müdürlerinden Vecdi B. Tayin edilmiştir

« Millî tasarruf »

Aza kaydi

Cemivete evvelâ kimler aza olacaklar?

Millî iktisat ve tasarruf cemiyetinin İstanbul şubesi işe başlamıştır. Şimdilik haftada iki defa, pazartesi ve perşembe günleri idare heyeti ictimadecek, bilahare yalnız bir defa toplanacaktır.

Cemiyetin bu pazartesi aktedilecek ictimasında Biçki yurdu, Kadınlar birliği, Esirgeme derneği gibi. Kadın teşekkülleri ile maarif idaresinden mümessiller davet olunmuştur.

Cemiyetin teşekkülü halk fırkası şubasına tamim edilmiştir.

Cemiyete evvelâ yüksek tabakaya mensup Bey ve hanımlar aza kaydedilmeleri ve bu sınıf halka yerli malı kullanılmak temin edildikten sonra diğer sınıf halkın da aza yapılması esası idare heyetince kararlaştırılmıştır.

Bundanbaşka Cemiyet, şehrimizde bulunan ve yerli malı yapan fabrikaların bir listesini istemiştir.

Satış san'ati

Çok faydalı bir eser

Müallim Mübahat Bey arkadaşımız bir seneden beri zamanımızın en büyük mütefekkirlerinden (Gasson)un eserlerini dilimize almağa başladı. Mübahat bey en evvel (İş) isimli kitabı tercüme etti. Bunu (Muvaffakiyet ve Hayatın zevki) isimindeki eser, bunu (İş başındaki adam) takip etti. Bu kitapların hepsi de memleketimizde simdiye kadar ihmal edilmiş çok hayati bir meseleye teallük ettiklerinden, bizce çok kıymetlidir. Nitekim bu eserlerin hepsi de halkımız tarafından çok büyük rağbet gördü.

Memnuniyetle görüyoruz ki Mübahat bey bu hafta içinde (Gasson)un en son eserlerinden birini daha neşretmiştir. Bunun ismi (Satış San'ati) yahut (İyi tezgâhtardır). Bu yeni eser bilhassa çok mühimdir. Bu kitap bizde hassaten türk ticaretanelerinin pek çoğunda, ihmal edilen tezgâhtarlık meselesine aittir. Bir tezgâhtarın mağazadaki mevkii, ehemmiyeti, onun iyi ve ya fena olmasının satış üzerindeki tesiri bu kitapta okadar güzel izah edilmiştir ki bundaki tavsiyelerden müstağni olduğunuz iddia edecek bir müessisimiz bulunmadığını eseri okuyan herkes takdir ve itiraf etmektedir.

Bize (Gasson)un bu cidden faydalı eserlerini veren Muallim Mübahat beyi tebrik ederken, bu eserleri en iyi şekillerde basan ve vatani gaye için bazı fedakârlıkları göze alan kitapçı Ağah Sabri beye de takdirlerimizi söylemek bir vazifedir.

Zira bu büyük eserlerin basılması ancak Ağah beyin maddi ve manevi teşvikleriyle kabil olmuştur. Memleketin irfan ve istifade sahasında bu zatın de hizmeti vardır ve onu alenen söylemek te bir vazifedir.

Marifet iltifata tâbidir. Biz güzide ve mütefekkirlemizden Mübahat beyin bütün tercümelerine karşı alâka rica ederiz.

Necit asileri

Basırdan yazılıyor:

Kıral İbnissüda karşı isyan etmiş olan Feysüddüveyş ile avnesi Küveyte iltica etmişlerdi. Feysal, Matir kabilesi meşayihinden olup asilere iltihak atmış olan İbnissakirden kıral nezdinde tavassut ile affini temin etmesini rica etmiştir.

İbnissüut, asilerin silâh ve cephanelerini teslim etmek, zimmetlerindeki menhubatı, maktullerin diyetlerini vermek, Düveyşin Matir kabilesi riyasetinden çekilerek Riyazda oturmak şartile bu tavassutu kabul etmiştir. Asiler, bu şartları kabul ile Küveyt etrafından azimete başlamışlardır.

Mevsuk malûmat alan muhafilde deveran eden bu şayialar tenâyüt eyleüğü takdirde çölde harp tehlikesi kalmıyacaktır.

Filistin araplarına iane

Kudüsten:

Bitinci kânueun on üçüncü gününe kadar Kudüs Arap cemiyetine varıdolan ianenin miktarı 5540 İngiliz lirasına balıgölmüş.

Filistinde ihtikâr

Yafadan yazılıyor:

Son Filistin vak'ası üzerine Yahudi tüccar ve esnafı, ecnebi mallarına karşı Müslüman ve Hıristiyan halk tarafından ilân olunan boykot ve yerli malı kullanılması temayülâtı üzerine bazı yerli tüccar bilâ sebep ihtikâra bağliarak fiatleri yükselttiklerinden her tarafta şikâyetler başlamıştır.

MISIRDA

Kahire ile Ümit burnu arasında

Kahireden yazılıyor:

Mısır ile Cenubi Amerikada kâin Kap (Ümit Burnu) şehri arasında tesisi takarrür eden tayyare postalarının masarifine karşılık olmak üzere Cenubi Afrika hükümeti dört yüz bin İngiliz lirası vermiştir.

İRAKTA

Otomobil vergisi

Bağdattan bildiriliyor:

Şimdiye kadar Bağdat belediyesi hususi otomobillerden ayda beş ve taksilerden şehri on rupaya resim almakta idi.

Ahiren belediye dairesi bu resmin ilgasına ve bunun yerine sarfolunan her teneke benzine bir resim koyarak otomobil rüsumunun bu suretle tahsiline karar vermiştir.

İrakta memurin tensikâtı

Bağdattan:

İrak hükümeti devairi devlette bulunacak memurların erbabı iktidardan olmalarını temin için yaptığı memurin kanunu üzerine mevcut memurlar arasında bir tasfiye icrasına lüzum gördüğü cihetle tanzim olunmuş tensikât kanunu lâiyhası Parlâmentoya tevdi edilmiştir. Bu kanun kat'iyet kesbeyledikten sonra büyük küçük memurlar arasında vâsi bir tasfiye yapılacaktır.

İrak ordusunda İngilizler

Bağdattan bildirildiğine göre Irak ordusunda bulunan İngiliz

zabitleri günden güne azalmaktadır.

Bu cümleden olarak geçen ay zarfında üç Britanyalı zabit hizmetten çekilmişlerdir.

SURIYEDE

Şamda yerli malları

Şamdan yazılıyor:

Siyonist ve İngiliz mamûlatına karşı boykot fikri pek ziyade tevessü etmiştir. Buna, hariçten getirilmekte olan ihtiyaçatın Suriyede imali mümkün olduğunun anlaşılması yardım etmiştir. Geçende küşat olunan yerli malları sergisinde teşhir olunan eşya ve emtianın nefaseti umumun takdirine mazhar ve halkde yerli malları karşı rağbeti uyandırmıştır.

İRANDA

İranda kambiyo işleri

Tahrandan bildiriliyor:

Bundan evvel 25 Tümen 100 Rupiye ederken bugün 47 Tümen 100 Rupiye ediyor. İran parasının bu derece sukutu şimendifer inşaatı için satın alınan malzemenin bedeli olarak mübayaa olunan İngiliz kambiyoşundan neşet etmiştir.

Bu sukutun diğer bir sebebi hükümet bankasile halk bankasının şiddetli rekabetidir. En ziyade telaşı mucip olan şey tüccar arasında ilân olunan iflâsların çokluğudur.

Hükümet bu müşkül vaziyete çaresiz olmağa çalışıyor. Bunun için memlekete kumaş ithali men edilmiş ve İngiliz kambiyoşu alınmasından sarfınazar edilmiştir.

Hekimlere

Doktor denmiyecek

Ankara, -26- (hususî) - Hekimlere (Doktor) denmemesi hakkında bir ceryan vardır.

Bundan sonra (Doktora) imtihanı veren Ali tahsil görmüş olan her zata (Doktor) denmesi, Hekimlere de: (Hekim) denmesi düşünüyor!

Proje beğenildi

Gazi köprüsünün projesini yapmakta olan mühendis M. Piju ikinci kânunun iptidasında şehrimize gelsektir. Evvelce Polise giden ve ahiren şehrimize avdet eden mühendis galip Beyin verdiği izahat üzerine Pijunun yaptığı projeye şimdiden kabul edilmiş nazariye bakılmaktadır.

Rapor gönderildi

İktisat Vekâleti Türkiye ihracat emtasının miktarile cins ve nerelardan yetiştiğini sormuştur. Ticaret Odası buna ait raporu bitirmiş ve dün İktisat Vekâletine göndermiştir.

Bulgar komitacılarının faaliyeti.

Köstence Romen hududunun 130 numarah karakoluna müselah ve yük arabalarıyla 8 Bulgar komitacısı taruz etmişler. Komitacılarla askerler arasında müthiş bir müsademedin sonra komitacılar galip gelerek bulgaristana geçmişlerdir. Komitacılar harp meydanında 6 bulgar memisi 2 havai fişek ve 10 el bombası bırakmışlardır.

Saçsaça başbaşa

Kavgacılar...

Üç hanım sonunda mahkemelik oldular

Paşabahçede 3 hanım arasında büyük bir arbede olmuştur. Hâdise bir eğlenceyi müteakip başlamış, birden bire büyümüş, saatlerce devam etmiştir.

Paşabahçeye misafir gelen Kadriye ve Güzin hanımlar, eğlenirlerken aynı evin alt katında oturan Şaziment hanımdan şu haber gelmiştir:

— Çok gürültülü oluyor, hastam var, rica ederim biraz yavaş eğleninler.

Bu rica üzerine büyük bir cünbüş başlamış, şarkılar söylenmiş, gürültü iki misline çıkmıştır.

Şaziment hanım bu sefer doğrudan doğruya Kadriye ve Güzin hanımların yanlarına gelerek ricasını tekrarlamış fakat aldırman olmamıştır.

Bunun üzerine 3 hanım arasında başlayan münakaşa tedricen büyümüş, saçsaça başbaşa gelinmiştir.

Bu esnada açık göz davranan Kadriye hanım; sustalı bıçak yerine iskarpinini eline alıp Şaziment hanımın üzerine atılmıştır.

Kavganın en hararetili yerinde bir fırsat bulan Kadriye hanım iskarpininin topuğunu Şaziment hanımın kafasına yerleştirmiş, kavgada bu suretle bitmiştir.

Darbenin şiddetinden kafası yaralanan Şaziment hanım; aldığı bir raporla zabıt varakası tanzim ettirmiştir. Yakında mahkemeleri icra edilecektir.

Kılıç Ali bey

Gazi Antep meb'usu Kılıncı Ali B. ankaradan şehrimize gelmiştir.

Haciz kondu

Mahmut Muhtar Paşadan 20 bin lira tahsil edilecek

Divanı Âlice Seyrüsefaine 20 bin altın lira itasına mahkûm olan Mahmut Muhtar Paşanın İstanbulda bulunan 49 küsur parça emvaline icraca vaz'iyet edilmiş ve keyfiyet tapu müdüriyetine bildirilmiştir.

Tapu tayinleri

Münhal Balıkesir Evkaf müdürlüğüne İstanbul kadaastro azasından Hilmi Bey, Trabzon tapu müdürü Naci bey tapu kadaastro müfettişliğine, Beyoğlu tapu baş memuru Yusuf bey Trabzon tapu müdürlüğüne, Burdur tapu müdürü Ömer Lütfi bey, Şebn hisar tapu müdürlüğüne tayin edilmişlerdir.

Hariciye tayinleri

Prag muavin konsolosluğuna Cenevre konsolos muavini Şehbender vekili Hikmet Naci, onun yerine kançılarlıkla üçüncü kâtip Mazlûm, onun yerine Bağdat kançısı Necati, Bağdat kançılarlığına maiyyet şehbender vekili Protokol Umum Müdürlüğü baş kâtipi Fuat Ethem ve onun yerine Prag şehbender muavini konsolos Bedri beyler tayin edilmişlerdir.

Fahri konsolosluk

Musulda bir fabri Türk Konsolosluğu tesis edilmiş Musul Ticaret Odası reisi Necip Çadır efendi tayin olunmuştur.

İzmirin iktisadi vaziyeti ne halde
İzmir Ticaret Odasının iktisat Vekâletine gönderdiği rapor

İktisat Vekâleti her yerden olduğu gibi İzmir Ticaret Odasından da iktisadi vaziyeti etrafında bir rapor istemiştir. Ticaret Odasının gönderdiği bu raporu dercediyoruz:

Mıntakada 272,524,078 dönüm arazi zeriyata elverişlidir. 5,756,011 dönüm bağlık, zeytinlik ve meyvalıktır.

14,587,575 dönüm ziraate elverişli me'ra ve dağlık kısmı teşkil eder. Ziraate elverişli olmayan arazi 24,878,901 çalılık ve ormanlık arazi de 17,855,115 dönümdür. Şu itibarla mintakadaki arazi 90,325,080 dönümdür.

İzmir vilâyetinde 2,738,258, Manisada 1821538, Aydında 2904014, Muğlada 2410000, Denizlide 1415686, Balıkesir merkezile Edremit, Ayvalık, Bürhaniye, Sındırgı kazalarında da 1215000, Kütahya merkezile Gediz, Uşak, Simav kazalarında 1168996, Isparta ile Uluburlu ve İğirdirde 450000, Burdur kaza merkezinde 263114, Yekûn itibarile mintakada 14431606 dönüm araziye zeriyaat yapılır.

Raporda senelik istihsalâtta şu suretle tesbit edilmektedir.

Üzüm:

Mıntakada senede vasatı olarak 48,483,000 kilo üzüm istihsal olunur. En fazla istihsalât yapan merkezlerden Manisa 16, Kemalpaşa 6, Urla 3, Alaşehir 3, Menemen 2 buçuk, Turgutlu 24, Isparta, Karaburun, Seferi hisar kazaları birer buçuk milyon kilo istihsalât yaparlar.

İncir:

Yekûn itibarile 29,550,000 kilodur, Aydın 15, Ödemiş 4, Kuşadası, Nazilli, Bozdugan 3, Bodrum ve karaca su birer buçuk milyon kiloya yakın istihsalât yaparlar.

Palamut:

Mıntaka istihsalât miktarı 45,855,000 kilodur. Bergamada 10, Eşmede 6 buçuk Salihli ve Manisada beşer, Nazilli ve Demircide 4 der, Ödemiş 2, Buldan Çivril ve Fethiyede birer buçuk milyona yakın istihsalât yapılır.

Tütün:

Mıntakada umumî istihsalât 35,056,000 kilodur. En fazla istihsalât yapan Akhisarda 4, Ödemiş 2 buçuk, Manisa ve Tirede 2 şer, İzmir ve Kırkağaçta birer milyon kilo elde edilir.

Zeytinyağı:

Umura istihsalât 28,705,000 kilodur. Manisa ve Bergamada 1,250,000, Ödemiş, Nazilli, Söke ve Bayındırda birer milyon, Aydın ve Milâsta birer buçuk, Edremit, Bürhaniye ve Ayvalıkta dörder buçuk milyon kilo alınır.

Arpa:

Yekûn itibarile istihsalât 269,700,000 kilodur. Balıkesirde 30, Kütahyada 23, Uşakta 17, Aydın da 10 milyon kilo istihsalât yapılır.

İzmir iktisadi mintakasının başlıca ihracatı:

Odamız tarafından tanzim kılınan istatistiklere nazaran iktisadi mintakanın ihracatı 75-100 milyon Türk lirası arasında tehalüf eylemektedir.

Mintakanın son üç sene zarfındaki ihracat miktarı ve kıymeti şu merkezdedir.

İktisadi mintakanın senevi istihsalâtı ise 33-40 milyon lira arasındadır.

Sene	Kıymeti lira	Sıklet kilo
1928	80812778	260187989
1927	99493408	318590006
1926	75952444	241166862

Buna mukabil Türkiye'nin ihracatı:

Sene	Kıymeti lira	Sıkleti kilo
1928	173537489	626045534
1927	159420998	696973693
1926	186422755	770887426

Netice itibarile iktisadi mintakanın ihracatı umum Türkiye ihracatı umumiyesine nisbetle hemen nisf derecesindedir.

İktisadi mintakanın senevi istihsalâtı ise 33-40 milyon lira arasındadır.

Borsa

İngiliz lirası Borsada dün 1042 de açılmış, 1030 a kadar çıkmış ve nihayet 1026 da kapanmıştır. Altın Borsa haricinde 898 de açılarak 899 da kapanmıştır.

Büyük Babasını öldüren Hüseyin'in muhakemesi

Büyük babası Sadık onbaşıyı öldüren Hüseyinle arkadaşlarının davasına dün devam olundu.

Maznun Seyit hakkında Sadet hanıma teşhiri silâh maddesinden yeni bir dava ikame olunmuştur. İlyas isiminde bir çoban şahit olarak dinlendi, Şahit şahit'in kapı önünde tabanca çekip küfür ettiğini söyledi. Mahkeme şahide 5 lira yol parası verilmesine karar verdi.

Hüseyin'in, İstanbul nüfus müdüriyetinden gelen tezkerede 323 tevellütlü olduğu yazılıyordu. Mahkeme bu cihetin Çatalca nüfus memurluğundan tetkiki için tehir olundu.

Bukreşte müthiş bir cinayet !

Geçen gün Bukreşte müthiş bir cinayet vuku bulmuş, şehrin en büyük ticari müesseselerinden birinin şeriklerinden İstepan ve Mihran timaryan biraderler mağazasının içinde feci surette katl olunmuştur.

Katil Pilibosyan mağazasının sabık memurlarından olup bir kaç senedenberi Timuryan biraderlerin yardımıyla Karayovanda bir ticarethane açmıştı. Ancak son zamanlarda ticarethanesinin işleri eyi gitmemeye başlamış Pilibosyana borçlarını ödememiş, Timuryan biraderler dört milom ley kadar borclu kalmış olmakla geçen gün bu borç meselesi hakkında Timuryan biraderler ile görüşmek üzere Karayovadan Bukreşe gitmiş, Timuryanların mağazasına gitmiş, ve borç meselesi hakkında aralarında müzakere cereyan ettiği esnada her nasılsa Pilibosyan revolverini çıkarmış, ve Timuryan biraderlerin üzerine yedi defa ateş ederek iki biraderleride arka arkaya yere sermiştir. Katil derhal derdest edilerek isticvap edilmiş isede ika etmiş olduğu cinayeti inkâr etmiştir.

Lağvdildi

İstanbul Kadaastro tahdit heyeti vazifesi bittiği cihetle lağvdilmiştir.

MEMLEKET HABERLERİ

Muğla ovası bataklık haline geldi

Son günlerde Muğla ovasının bilhassa Ula yolunun geçtiği taraflar geçilmez bataklık haline gelmiştir. Gidip geirmek adeta güçleşmiştir. Muğla - Ula yolunun en fena kısmı burasıdır. Bu yolun yine fena kısımlarından Gülağzı ve Karâ kavalık mevkileri tamir edilmiş ve iyi olmasa da bu kısım olduğu gibi kalmıştır. Evvelki gece Gökabttan gelen bir otomobil Muğla ovasında batıp kalmış ve sabaha kadar uğraşmıştır. Dünkü gün de iki otomobil gene aynı mevkide batağa saplanmış ve kurtarma pek güç olmuştur. (Halk)

Ermeni evlerindeki memurlar

Ermeni emvali metrukesindeki memurların evlerden çıkarılması ve bu evlerin satılması hakkında emvali metruke müdürlüğüne bir emir geldiği yazılmıştı. Alâkadarlardan aldığımız malûmata göre vekâletten yeni verilmiş böyle bir emir gelmiştir. (Yeni Asır)

Toprak tevziatı

Torbah ve havalisindeki çiftliklerin halka tevzii muamelesine nezaret etmekte olan emlakî millîye umum müdürlüğü muhasebecilerinden Kemal bey şehrimize gelmiştir.

Haber aldığımız göre, tevzi muamelesi yakında intaç edilecektir. Son günler zarfında çiftlik, Tepeköy, Hamidiye, Ayaklı kırı, Demirbaş ve Rahmanlar köyleri ile diğar 9 köyde tevziat hitam bulmuştur. Mütebaki 5 köyün tevziatının da ikmaline çalışılmaktadır. (İzmir)

Ziraat bankasında ikrazat için azaltıldı

Ziraat bankalarının ikrazatın kesildiği ve bu hareketin kambyo meselesi ile alakadar olduğuna dair bazı betbahlar tarafından ortaya atılan yeni bir şayia etrafında dün bir muharririmiz vali Kâzım paşadan izahat istemiştir.

Vali Kâzım paşa muharririmizin sorduğu suale cevaben atıdaki beyanatta bulunmuştur.

Zirrat bankaları hiç bir suretle ikrazat muamelelerini kesmiş değillerdir. Sene başı olmak dolayısıyla her bankada ve her mali müessesede olduğu gibi Zirrat bankalarında da hesabat tetkik edilmekte ve geçen sene pilaçoşu tanzim edilmektedir. Bu yüzden banka emsali veçhile ikrazatını azaltmıştır. Sene başı hesabı biter bitmez tekrar eski faaliyetine geçeceği şüphesizdir. Bu işe Kambyo kelimesini karıştırmak kadar saflik olmaz. Hükümet bugün kambyo muamelesine tamamen hakimdir. Binaenaleyh çıkarılan şayiaya bir kıymet atfetmek bile zaittir. (Yeni Asır)

8 Aya ve parayı tazmine mahkûm oldu

Zimmetine 965 lira para geçirmekten maznun Dikili mal sandık emini Ömer Lütfü efendi ile mürakabe vazifesini yapmadığı iddia olunan kaza malmüdüdü Tevfik beyin Asliye ceza davası muhakemeleri dün bitmiştir. Ömer Lütfü ef. 8 ay hapisle bu

parayı ödemeğe mahkûm edilmiştir. (Hizmet)

Rusyaya giden mallar!

Soviyet iktisadi teşkilâtının mübayaa edecekleri mallar için menşe şahadetnamesi verilmemesi hususuna tereddüt gösterilmesi İktisat Vekâletinden ticaret müdürlüğüne tebliğ olunmuştur.

muaddel maden lâiyhası

Servet kaynaklarımızın en mühimlerinden magdû olan madenlerimizin muvafık bir tarzda istismarı ve bu suretle madencilüğimizin terakki ve inkişafı için hükümeti cümhuriyetimiz tarafından tadiline tevessül olunan maden nizamnamesi lâiyhası eylevm Büyük Millet Meclisinde müzakere edilmek üzere. Bu lâiyhada madencilüğümüzün inkişafına mani bazı maddelerin mevcudiyetini haber alan maden sahipleri ve madencilikle müsteğil ticaret erbabi Odaya müracaat ederek memleketimiz madencilığı için hayati bir mesele teşkil eden mezkûr lâiyha hakkında kendi tecrübelerine istinaden esaslı ve ameli fikirler dermiyan etmek emelinde olduklarını beyan etmişlerdir. Ticaret odası bu müracaatı ehemmiyetle nazarı dikkata alarak keyfiyetten İktisat Vekâletini haberdar ve eylevm derdesti tetkik bulunan muaddel maden nizamnamesi lâiyhası suretinin acilen odaya irsalini rica etmiştir.

Bir maden bulundu

Afyonda bulunan darülfunun arziyat şubesine gönderilen maden numunesinin "litum" olduğu anlaşılmıştır. Bu maden Eskişehir civarında 1 kilometrelik bir saha dahilinde bulunmaktadırlar.

Bu madenden sanayide ne suretle istifade edileceği hakkında şunlar söyleniyor:

"- Petrollü kil tabakalarına litum derler. Bu madenten katran istihsal etmek mümkündür. Belediye faaliyeti için harice binlerce lira katran parası veriyoruz. Bu para ile Eskişehir civarındaki litum madenlerini işletmek kabildir." deniliyor.

Bir rivayet

Borsada intihap yapılabilecek mi, yapılmıyacak mı?

Esham ve Kambyo borsası meclisi idaresinin intihap edileceğine dair borsada bir rivayet vardır. Bu intihabın rivayet şeklinde olmasına sebep şimdiki meclisi idare tarafından buna karar verilip diğer acentalara ilân edilmemiş olması sebeptir.

Eğer bu rivayet tahakkuk ettiği takdirde acentaların kısmı azami intihaba iştirak etmeye karar vermişlerdir. Herhalde bu seneki borsa intihabı çok hararetli ve gürültülü olacaktır.

Malûl mahkûmler

Adam öldürmek mes'alesinden on beş seneye mahkûm İcel hapishanesinde bulunan Antalya Nebi ile katil mes'alesinden on beş seneye mahkûm Malatyalı Mehmet Faik'in gayri kabili tedavi hastalıklı malûl oldukları anlaşıldığından cezalarının affi tekrâr etmiş hapishanelere çıkarılmışlardır.

Borsa komiserliği

Talip çok

Tam 17 kişi Borsa komiseri olmak istiyor

Bir müddettenberi münhal bulunan kambyo borsası komiserliğine talip olanların adedi on yediyi geçmiştir. Bunlar muhtelif tarihlerde Maliye Vekâletine müracaat ederek borsa komiserliğine kendilerinin intihap edilmesini temenni etmişlerdir.

İlk gazete..

İlk gazeteci kim?

En eski gazetede Sezarın Romalılara hitaben bir emirnamesi okunmuştur

Son zamanlarda bulunan bazı vesikalar ve delâile göre ilk defa gazeteciliği ihdas eden meşhur Romalı hatip Siserondur. Siseron hergün muhteif vak'aları, tevellütlerle vefatı kaydedermiş, Roma imperatorlarından Julius Sezar'da gazeteciliğin babası olmak üzere gösterilmektedir.

Herhalde muhakkak olmak üzere anlaşılıyor ki ilk defa gazetecilik Romada başlamıştır. İtalyada Ostia havalisinde yapılan hafriyat esnasında iri taş tabakaları, şeklinde gazeteler meydana çıkmıştır. Romalılardan biri milattan 49 sene evvel vuku bulmuş olan Pompeyin inhidamından bahsediyor ve Julius Sezarın Roma ahalisine hitaben istar etmiş olduğu emirnameyi neşrediyor.

Yaşı sorulacak !

Çatalca'nın Fodimo köyünden arkadaşı Hüseyini avlanmak için yanında taşıdığı çifte ile öldüren Mehmedin muhakemesine başlandı. Mehmet mahkemeye verdiği ifadesinde kurt avına çıktıklarını ve çifti boş sanarak şapkasını yere düşüren Hüseyine çevirdiğini ve kazaen öldürdüğünü söyledi. Maznun yaşını 13 olduğunu söyledi. Halbuki nüfus kağıdı 18 gösteriyordu. Mahkeme muavin Cemil beyin talebini kabul ederek Mehmedin yaşının Tıbbî adlıden sormak için davayı talik etti.

Bulgaristandan gelen muhacirler

Bulgaristan ve Romanya müslümanlarından Türkiyeye hicret ve iltica eden onbeş ailenin Türk vatandaşlık kanunu mucibince Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığına kabulü tasdikî âliye iktiran etmiştir.

Bu on beş aile Silivri köyleriyle İstanbul Vilâyetine merbut köylere taksim ve iskân edilmişlerdir.

Poliste tayinler

Unkapanı polis merkez memuru Cemal bey Dolapdere merkez memurluğuna, Dolapdereye de vekâleten ser komiser kâşif bey, Unkapanı ser komiseri muhsin bey Polis müdüriyeti müteferrika ser komiserliğine tayin edilmişlerdir.

Bir tayin

Antalya sahil sıhhiye merkezi müdürlüğüne Şebn karahisar sıhhiye müdürü Hüseyin Avni bey tayin edilmiştir.

Orman heyeti

Orman aranejman hey'eti Adana ormanlarında tetkikata başlamıştır.

İNTİKAMIN SEBEBİ?..

—Rusca'dan—

Kâşki anlar ölmeseydi!
İşte küçük Eyyen ağlamağa başlamıştı!.. Eyyan, ana sütü içeren anasını kaybetmiş, meme, çocuğun ağzında donmuştu, zavallı küçük, ölüm açısının tadını daha o zaman duymuştu.

Ona, simdi büyük kız kardeşi Elena bakıyor, analık yapıyordu. Eyyan ne zaman ağlaşa o, kartal gibi zayıf hollarını açarak ona ağlatan sebebin üstüne hücum eder, her şeyi kırmak ve yakmak isterdi.

Eyyan beşine, Elena on birine gelmişti.

Kara deniz şahillerinde küçük bir kulübeden daima şu ince ve merhametle titreyen sesler işitirdi:

— Eyyan!

— Elena!..

Senenin mahdut günlerinde bazan geceyi gündüz onlarla beraber geçirmiş babalarının seside bu ince, narin sesler arasına karıştırdı.

Küçük kulübenin içi balıkçılığa ait eşya ile dolu idi: Şurada bir ağ, ötede bir olta, beride eskimiş bir yelken, kenarda bir kurşun tuvası, duvarda asılı bir kaç zoka, ip, çamçak, kayık demiri, muşamba caket, eski bir fener, kırılmış kürek vesaire...

Birkaç günden beri küçüklerin civildaşan sesine merhametle cevap veren kalın, yanık, muztarip bir sesde karışmıştı: Babaları balıktan dönmüş, bir vapurun pervanesine kaptırdığı param parça ağlarını toplayarak tamire başlamıştı.

Kaç günde tamir edebilecekti?..

Tahsil memurları vızır, vızır gelipgidip vergi istiyorlardı. Halbuki canından başka verecek biç bir şeyciği yoktu.

İhtiyar balıkçı elindeki ile ağlarını örerek bunları düşünürken bahçenin öbürucundan, fındıkların dibinden ince, berrak bir ses duyuldu:

— baba, baba!..

İhtiyar balıkçı birden irkildi. Granit gibi adamın kalbi şiddetle çarpmağa başlamıştı. Cevap verdi:

— Ne var kızım?

— Bir efendi ile bir candarma geldiler' seni soruyorlar.

İhtiyar balıkçının gözleri bulanmıştı, tahsil me'muru her zaman candarma ile gelmez yalnız gelirdi. Şimdi yüreği daha şiddetle çarpıyordu. Kızına seslendi:

— Söyle kız, buyursunlar..

Uzun boylu uzun bıyıklı bir tahsil memuru ile zayıf ve ince sakallı candarma atlarını yederek içeri girdiler.

Balıkçı hayvanları pencerenin parmaklığına bağladı, içerden iki tahta sandalya çıkardı, incirin gölbesine koydu ve misafirlere:

— Söyle buyurun, dedi.

Misafirler tahta sandalyalara kuruldu, hemen bütün tabakalarına saldırdılar: Halleri ve tavurları ile demek istiyorlardı ki: Devlet memuru olmak işte böyle şerefli bir iştir!

Balıkçı bir köşeye şınmış, bu

iki adamın gözlerinin içine bakıyordu.

Tahsil memuru sordu:

— Adın ne?

— Dimitri Vasili..

— Tamam? bu sene ile geçen ve evelki senelerden biriken borçlarını almağa geldik.

— Bu seneden 23 geçen seneden 25, evelki senedende 10 ruble borcun var. Ver paraları... Hepsisi 67 ruble eder.

— Cevap versene! makbuzunuzu kesiyorum.

— Param yok..

— Yok ne demek? insan devlete olan borcunu düşünmezmi?

— Ey, fakat..

— İşler aksi gitti, ağlarım parçalandı, borçlandım, tamir ettim, bu seferde vapurun pervanesine takıldı, müsaade edin, kazanınca ilk işim devletin borcunu ödemek olacak.

— Devletin müsaade ettiği müddet bitmiştir.

— Cevap versene?

Vergi memuru candarmaya emretti:

— Arş!..

Candarma kalktı, iki eski küreği, muşamba caket, feneri, ip-leri, demiri, oltaları, eğrelti otundan iki tane ince yatağı, bir eski Aın caket, bakır tencereyi, hepsini bir araya topladı.

İhtiyar halkıcı, duvara dayanmış, kazık gibi kalmış, onlara bakıyordu. Çocuklarda orada idiler, için, için ağlaşıyorlardı.

Babalarının zayıf zamanı idi, yumruk kadar çocuklar bile kayının zayıfa olan zulmünü ifade edememekle beraber bunu pek iyi anlıyorlardı.

Tahsil me'muru dedi ki:

— 67 ruble. 50 ruble ver, üstünü bağışladım.

— Yokki!..

— Peki, 40 ruble ver!.. Daha diyeceğin varmı?

— Yokki!..

Bir işaret üzerine candarma eşyaları hayvana yükledi, lağar beygirleri mahmuzladılar ve . . . gittiler!!

*

Bu vak'adan altı sene evveldi, karadeniz sahilinin bir kovuğu içine yapılan kulübede henüz yirmi ikisinde bir güzel kadın yaşardı. Onun güzelliği etrafa yayılmıştı, herkes bir bahane ile bu küçük kulübeye gelir, onunla görüşürdü, bu kadın, Dimitri Vasili'nin karısı Anna idi.

İhtiyar balıkçı o vakit kahr ve mihnet yüzünden daha çökmüşü. Fakai bir kaç sene sonra aileyi altı yaşında mini mini inci gibi bir kızla, dokuz aylık bir oğlan çocuk şenlendiriyordu. Dimitri balığa çıktığı zamanlar, Anna onun eskimiş ağlarını tamir eder, oltalarını düzeltir, kurşunlarını civalardı!

Baş başa vermiştiler.. Birisi denizle, öteki aile hayatı ile uğraşyordu ve ben bir elem ve ızdırap

Devamı 5 inci sahifede

İçinden tek bir saadet busesi yaratmağa çalışıyorlardı.

Anna, Dimitri Vasilinin civanmertliğine hayran olmuş, onu sevmiştii: aşkları uzun devam etmekle beraber o iki muhrip kuvvet demir gıbt metin olan bu kalpleri yumşatmış ve eritmişti!

Evlendiklerinin senesinde bir, altı sene sonrada ikinci çocukları doğmuştu. Kadın asma çardağının altında, incir ağacının hölgesinde çocuklarını oyalar ve uyuturken gözleri denizin zehirli renğinde ve ufkun derinliğinde bir güneş gibi batar, gaip olurdu...

Biraz gecikse:

— Acaba?.. derdi.

Fakat ruzğarın önüne düşen kayak, siyah gövdesini denize sürükleye, sürükleye kulübeye doğru yaklaşırdı.

O zaman karısı çocukları onu sahilin yüksek bir kayası üstünden karşılaalar, getirdiklerini eski sepetlerle kulübeye naklederlerdi.

Günlerken bir gün

Arkasını bir müteğallibeye dayayanlardan biri, Anna'ya göz koydu. Onu para ile, servet ile, bin bir vaitle yola getirmek mümkün olmadığını anlayınca Çarlık kuvvetinden istiane etmiş, iftirada bulunmuştu. İki kazak, bir akşam çocukları iğrelti yatak üstünde kimsesiz bırakarak Anna'yı alıp karakola götürmüşlerdi.

Komiser ona hıyanetini itiraf ettirmek için kıyasıya bir dayak atmıştı: Zavallı kadının ağzından, burnundan kanlar boşanırdı orada bayılmıştı: Onu bir köpek leşi gibi getirip kulübeye fırlatmışlardı.

İşte bu güzel kadının memesi küçük Eyvanın ağzında bu vakadan üç gün sonra soğmuştu...

★

İzmirin son noktasında tahammül yoktur: İhtiyar balıkçı bu bu vakadan beş altı sene sonra eşyanın götürüldüğünü ıslak bir gözle süzdükten sonra saçma dolu tüfeğini bu merhametsiz memurla candarmaya çevirmiş, onların beyğir üstünden devirildiğini gördükten sonra 'mini, mini yavrularını siyah gövdeli kayığa koyup denize açılmıştı: Anna'nın dalgın, dalgın baktığı denize...

Onlar eereye gittiler, bu bilinemez; şu kadar varki, üç masum kalbin intikamı uzun senelerden sonra alına bilmişti: Bu muhakkaktır!...

Halim Hüsnü

Doktorlar

Balo vermeyecekler

Etibba muhadenet cemiyeti Kongresi bugün toplanarak divanı riyaset intihabı ile uğraşacaktır. İhtimada muadili bulunan yerli ilâçların tercihen istimali meselesi de konuşulacaktır.

Doktorlar, tasarruf olsun diye bu sene balo vermekten vaz geçmiş olduklarından, bu akşam Türkuvazda bir tedansan vereceklerdir.

Ticaret odasında intihabat

Ticaret odası yeni sene divanı riyaset ve idare heyeti intihabı gelecek çarşamba yapacaktır.

Bir ihtida etrafında dedikodu

Zabıtaya yeni bir ihbar vaki olmuştur. Bu ihbar ile, ihtida eden bir Rus erkek ve kadının Türk tebaası olmak hususunda oynadıkları roller meydana dökülmektedir. İhbarında bulunan bir buçuk sene evvel ihtida etmek ve türk tebaası olmak üzere müracaat eden Rus bir karı kocanın, polis birinci ve ikinci şubesinde haklarında tahkikat yapılmadan vilâyette ihtida ettikleri ve Türk tebaası oldukları zikredilmektedir.

Eski sabıkası olan erkeğin ihtidasına ve bilhassa Türk tebaası olmasına imkânı kanunî görülmemektedir. Bu ihbar etrafında alâkadarlar hakkında tahkikat yapılacaktır.

BAKÜS Rakısı

OSMANLI BANKASI

SERMAYESİ : 10,000,000 İngiliz lirası

İstanbul acenteliği — Telefon: İstanbul 1948

Beyoğlu dairesi — Telefon Beyoğlu 1303

Senedat ve poliça mukabilinde muayyen ve vadeli veya hesabı cari suretile avanslar, poliça ve iskontosu.

Türkiye cümhuriyetinin başlıca şehirlerine ve memaliki ecnebiyeye senedat, çek, itibar mektupları ve telgraf emirnameleri irsalâtı.

Bugünkü maçlar

Bugün birinci ve ikinci küme lik maçları yağacaktır.

Taksim stadyumunda yapılan birinci küme maçlarından Beşiktaş-Vefa maçı lik maçlarının en mühimlerinden biridir. Vefa ve Beşiktaş tam idmanlı bir halde dirler.

Vefa Fenerbahçe ve Galatasarayaya yenildiği halde Beşiktaş için tehlikeli bir rakiptir. İkinci küme maçları da çok heyecanlı bir safhaya girmiştir, bugün yapılacak A. Ordu - Hilal - Üsküdar maçı oldukça mühimdir. Ziraiher iki tarafia da galibiyet ümidi

Ulvi B. gitti

Milli takım ve Galatasarayın maruf kalecisi Ulvi Bey dünkü ekspresle İsviçreye hareket etmiştir. Ulvi Bey orada iş bankası namına bankacılık tahsil edecektir.

İstanbul Mahkemesi Asliye 6ncı Hukuk dairesinden: Madam Argironun kocası Beşiktaşta köy içinde bilâ No 11 hanede mukim Prokopi efendi aleyhine ikame olunan tescilli talâka mütedair davadan dolayı müsted'ye tarafından verilen istid'a sureti ilânen tebliğ edildiği halde gösterilen müddette cevap ita edilmediği anlaşılmağı giyaben muhakeme icrasına ve giyap kararında ilânen tebliği karargir olmuş ve yevmi tahkikat 6-1-930 olarak tashih edilmiştir. pazarertesi günü saat 13-30 da talik kılınmış olduğundan yevmi mezkura kadar itiraz ve yevmi tahkikatta ispatı vücut edilmediği takdirde tahkikatın giyabınızda icra edileceği malumunuz olmak üzere hukuk usulu muhakemeleri kanununun sarahatı dairesinde ilân olunur.

BÜYÜK TAYYARE PİYANKOSU

YEDİNCİ TERTİP ALTINCI KEŞİDE

11 KÂNUNUSANI 1929

Büyük ikramiye :
20,000 liradır

Ayrıca :

50,000
30,000
20,000
15,000
10,000 liralık ikramiyeler
100,000 „ bir mükâfat

SELÂNİK BANKASI

1888 de tesis edilmiştir

Merkezi umumî: İstanbul

SERMAYASI 30,000,000 FRANK

TÜRKİYE ŞUBELERİ

Galata, İstanbul, İzmir, Samsun, Adana, mersin.

Yuannistan Şubeleri : Selânik, Atina, Kavala.

Her türlü banka muamelâtı, itibar mektupları, her nevi akçe üzerinden hesabâtı cariyeye, çek muamelâtı.

TÜRKİYE İŞ BANKASI

Sermayesi: Tamamen tekiye edilmiş 4,000,000 Türk lirası

Merkezi umumî: ANKARA

ŞUBELER:

Ankara
İstanbul
Bursa
İzmir
Samsun

Adana
Trabzou
Balıkesir
Gireson
Edremit

Ayvalık
Zonguldak
Kayseri
Mersin

BÜTÜN BANKA MUAMELÂTI YAPILIR

ÇİRAĞAN SARAYI BASKINI TEFRİKASI & ALİ SUAVİ Hâdisesi & Muharriri : AYHAN

— 56 —

Dedi. Ağlamağa başladı. Ölünceye kadar Valde Sultanla Sultan Muradın kapısından ayrılamayacağını anlattı.

Genç cariyenin sadakati ihtiyar ve gün görmüş Valde Sultanın pek hoşuna gitmişti. İşte kendisi ile oğluna candan sadakat gösteren kimsesiz bir kızcağaz ki, (Öl!) dedikleri yerde ölmeğe hazır bulunuyordu. (İkbal) işmindeki cariyeye de tıpkı böyle idi.

Vakit geçiyordu. Yatsı zamanı yaklaşıyordu. Az ötede kadının efendilerden birinin dairesinde okunan (Kuran) sesleri aksediyordu. Tabii saat ala turka üç olunca çırağan sarayındaki lerin hepsi yatmış olacaktı. Yalnız nöbetçi cariyeler uyanık bulunacaklar. gece yarışı her hangi bir hizmet olursa o tarafa koşacaklardı.

Valde Sultan sordu :

— Senin nöbetin var mı bu gece ?

— Mektup geleceği için İkballe biz nöbet aldık !

— Aferin kızım ! Şimdi sen Arapların odasına git. İkbali bul bana gönder. Yalnız Arapların ağızlarını ara.. Bak bakalım anahtar ne yapmışlar ? niçin almışlar Kendilerine bir emir verilmişmidir ?

— Baş üstüne Sultanım ! Eger onlar almışlarşa...

— Niçin aldıklarını öğren.. Şayet bir şüphe filan üzerine ise işaret verilecek odaya çıkmayın.. Öteden (su) yoluna bırakılan (kamyış parçası) hazneden geçip ya hamam yoluna yahut diğer kısımlara gidip bir yere takılarak kalacaktır..

— Evet, zaten her zaman (kandil) elimizde bekliyoruz.. kamyış gelir gelmez çıkarıyoruz !

— Alâ kızım.. sen eğer Arapların şüphelendiklerini, yahut bir emir aldıklarını öğrenecek olursan onları mümkün mertebe oyalamağa çalışsın. Ben de (İkbale) tenbih ederim, işaret odasına gitmez, işaret vermez. O işaret vermeyince de ötekiler

— 53 —

mektup gönderemezler. Haydi kızım göreyim seni ..

Tacı Zerrin Valde Sultanın eteğini öperek odadan çıkmıştı. O çıkarken içeriye (İkbal) atlı cariyeye girmişti.

Tacı Zerrin doğru çırağanda Abdülhamide hafiyelik eden iki Arabin o'urdıkları odaya gitti.

Araplar yemek yemişler, (kabak) çalyör, kayfediyorlardı.

Tacı Zerrini görünce : içeriye buyur ettiler. Aralarında yer verdiler. Tacı Zerrin çok güzel kız olduğu için Arapların hoşlarına gidiyordu. Bu Araplardan (Reyhan) adlıği böyle civelek körpe cariyelere pek bittiyordu.

— Kız gel bakalım, otur, ne var ne yok. Murad efendi hazretlerine iyi hizmet ediyor musun ? Artık Efendinin sofracılığına seni tayin ettireceğim.

Diye ortaya bir lakırdı attı. Tacı Zerrin Araba yılışarak :

— Aman şen de, benim delilerle oğraşacak vaktim mi var ! Anası bir deli oğlu daha zır deli..

Dedi güldü. Araplar, ellerindeki (kabak)ları minder üzerine bıraktılar, "Öyle.. öyle... diye güldüler.."

Sonra Tacı Zerrine kendi nazik ellerile birer kahve pişirmesini teklif ettiler. Bu teklif Tacı Zerrinin canına minnetti. Araplar (kahve)yi kiltli bir dolaptan çıkardılar, sarayda kahve şeker kilitlemek görülmüş şey değildi : Tacı Zerrin de hayretler içinde kalmıştı.

— Ayol, bu nasıl şey ? giç kahve şeker kilitlenir mi ? diye sordu. Reyhan atlı Arap bu sül üzerine yanında yılışan arkadaşının yüzüne bakmış, manidar manidar gülümsemisti.

Tacı Zerrin, Fella hadımın bu gülmesinden çok şeyler sezmişti. Şu marsık kömürü suratlı adamlar neye gülyüyorlardı ? Acaba ne vardı ? Genç kız latfiye, şakaya vurarak sordu :

— Kuzum Reyhan.. sizde birşeyler var. Eger bana söylemezseniz ben gidiyorum..

Kambio ve Nukut

Kapandı

Nakit	Kapandı
İsterlin İngiliz	1026 —
Dolar Amerika	212 50
20 Frank Fransız	164 —
20 Liret İtalya	222 —
20 Frank Belçika	118 50
20 Drahmi Yunan	55 50
20 Frank İsviçre	816 —
20 Leva Bulgar	30 25
1 Florin Felemenk	84 50
20 Koron Çekoslovak	— —
1 Şilin Avsyturya	50 —
1 Rayh-mark Al.ya	50 25
1 Zeloti Lehistan	— —
20 Ley Romanya	27 —
20 Dinar Yugoslavya	174 75
1 Çervonei Sovyet	— —
Kambio	
Londra 1 İsterlin k.	— —
Nüy 1 türk lirası dolar	— —
Paris 1 türk lirası F.	— —
Milano 1 türk „ liret	— —
Bürüksel „ „ belga	— —
Cinevro „ „ firank	— —
Sofya „ „ leva	— —
Amsterdam „ florin	— —
Madrid „ „ pezetai	— —
Berlin „ „ mark	— —
Varşova „ „ zelot	— —
Bukreş 20 ley kuruş	— —
Rusyaçervoneçi kuruş	— —

